

החזקת גרעין רבייה של דגי בינון דורי (*Nemacheilus dori*)

מרסיה פימנטה ליבוביץ - מו"פ ערבה תיכונה וצפונית
ברטה סיוון - הפקולטה לחקלאות, האוניברסיטה העברית

תקציר

במהלך שנת 2008 הובאו למתקן לרביית דגים בפקולטה לחקלאות דגים מהמין בינון דורי (*Nemacheilus dori*) ממספר מקורות: בתחילת השנה הובאו 6 פרטים מחקלאי פרטי מהערבה (רן אפשטיין) וכ- 15 פרטים מדר' מנחם גורן מאוניברסיטת תל-אביב. ב- 17.6.08 הובאו לפקולטה 6 פרטים נוספים שנתפסו בטבע בעין מלקוח (בקעת בית שאן) וזמן קצר אחר כך קיבלנו את כל שאר הפרטים אשר היו במתקן הגידול באוניברסיטת תל-אביב. כל קבוצות הדגים שהתקבלו עברו איקלום מסודר למערכת והוחזקו למשך חודש לפחות בתנאי קרנטינה על מנת לנטר את בריאותם ולמנוע הדבקות במחלות. בכל תהליכי הקליטה לא נצפו תמותות משמעותיות (פחות מ-2 דגים בכל תהליך הקליטה) ולא נצפתה תחלואה. לאחר תום תקופת הקרנטינה אוחדו הקבוצות ועברו מיון לזכרים ונקבות. המיון לזוויגים איננו מוחלט ומתבסס על הסתכלות חיצונית: פרטים גדולים ורחבים בעלי בטן מלאה הוגדרו כנקבות ואילו פרטים בעלי אורך דומה אך מבנה גוף צר מוינו כזכרים. פרטים קטנים (מבחינת אורך) מוינו כצעירים ואוכלסו עם הזכרים. הזוויגים הוחזקו בנפרד למשך תקופת החורף.

החזקת כל הדגים מתבצעת במיכלי פלסטיק בנפח של 120 ליטרים עם פילטרים חיצוניים והחלפת מים שבועית של 25%. הדגים מואכלים פעמיים ביום במזון יבש (40% חלבון, 6% שומן; רענן שיווק) ובזחלי יתושים קפואים ("יתולעי דם"). כל הדגים אוכלים היטב ולאורך תקופת החזקה לא נצפו תמותות משמעותיות (פחות מ-5 דגים לכל אורך התקופה).

בהתאם לתצפיות באוניברסיטת תל-אביב עונת ההטלה העיקרית של המין היא באביב ובמתקן שלהם הטילו הדגים באופן ספונטני בין פברואר למאי אם כי לא בוצע איסוף של הביצים והדגיגים ולכן השרידות הייתה נמוכה באקווריום הקיבוצי. בתחילת 2007 ביצענו ניסויי הטלה במספר הפרטים המצומצם מאוד שהיה ברשותנו והצלחנו לקבל הטלות הן באופן ספונטני באקווריום והן בעקבות אילוצי הטלה הורמונליים אך הביצים לא התפתחו, ככל הנראה בעקבות בעיות בהפריה. השנה אנו נערכים לניסיונות רבייה באקווריומים (נפח 240 ליטרים) בחודשים הקרובים, עם עליית טמפרטורת המים.

ניסינו להזריק לדגים GnRH ו/או DAGIN אולם רוב הדגים לא הגיבו לזריקות ההורמונים ואפילו מתו. לסיכום, נמצאים בידינו מעל 50 פרטים של הדג בגילאים שונים, וממקורות שונים. עד כה מצבם של הדגים נראה טוב, הם ניזונים היטב ומוחזקים בתנאים מתאימים. ההטלות הקרובות יתקבלו רק באביב הבא. במידה ולא נקבל הטלות, ננסה לחשוף את הדגים להורמונים בשיטות אחרות מלבד הזרקה. לכשיתקבלו הטלות סדירות יבחנו שיטות שונות לאיסוף יעיל של הביצים, מניעת קניבליזם מצד ההורים, הדגרה וגידול לרוואלי.